

KIRJALLINEN MENETTELY RIKOSASIOISSA KESKI-SUOMEN KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMIALUEELLA

Marja Kaakinen

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2012

Liiketalous
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Tekijä(t) KAAKINEN, Marja	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 23.04.2012
	Sivumäärä 36	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi KIRJALLINEN MENETTELY RIKOSASIOISSA KESKI-SUOMEN KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMIALUEELLA		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma, juridiikan suuntautumisvaihtoehto		
Työn ohjaaja(t) VANHANEN, Pekka		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena oli kirjallinen menettely rikosasioissa Keski-Suomen käräjäoikeuden toimialueella. Kirjallinen menettely otettiin käyttöön Suomen käräjäoikeuksissa 1.10.2006. Kirjallisen menettelyn tavoitteena oli rikosprosessin nopeuttaminen ja tehostaminen ilman, että asianosaisten oikeusturva kärsii. Koska kirjallisessa menettelyssä asiat ratkaisee yksi tuomari, tavoitteena oli myös saavuttaa kustannussäästöjä. Tutkimuksessa haluttiin selvittää, miten kirjallinen menettely on otettu käyttöön Keski-Suomen käräjäoikeudessa ja miten kirjalliselle menettelylle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuuden pohjatietona käytettiin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, aiheesta aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia, lakiuudistusta edeltävää hallituksen esitystä ja lainsäädäntöä. Tutkimusaineistona käytettiin Tilastokeskuksen käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisutilastoja vuosilta 2009 ja 2010. Keskeisimpinä tunnuslukuina tarkasteltiin kirjallisella menettelyllä ratkaistujen rikosasioiden määrää sekä laatua Keski-Suomen käräjäoikeuden toimialueella ja verrattiin niitä koko maan käräjäoikeuksien vastaaviin lukuihin.</p> <p>Tutkimustulokseksi saatiin, että kirjallisen menettelyn käyttö Keski-Suomen käräjäoikeuden toimialueella täytti sille hallituksen esitystä valmistelleen rikosprosessin tarkistamistyöryhmän esittämän arvion, joka oli 30–40 prosenttia kaikista rikosasioista. Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika ja kokonaiskäsittelyaika olivat hyvin lähellä koko maan keskiarvoja. Lisäksi rikosten kokonaiskäsittelyaika teosta tuomion antamiseen oli kirjallisessa menettelyssä normaalikäsitteilyä nopeampi.</p>		
Avainsanat (asiasanat) kirjallinen menettely, oikeudenkäyntimenettely, rikosprosessi		
Muut tiedot		

Author(s) KAAKINEN, Marja	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 23042012
	Pages 36	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title WRITTEN PROCEDURE IN CRIMINAL CASES AT THE DISTRICT COURT OF KESKI-SUOMI		
Degree Programme Business Administration		
Tutor(s) VANHANEN, Pekka		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The subject of this bachelor's thesis was written procedure in criminal cases at the District Court of Keski-Suomi. Written procedure in criminal cases was adopted by the District Courts in Finland on 1 October 2006. The objective of written procedure in criminal cases was to speed up and intensify the criminal procedure without worsening the legal protection of the parties. Because there is only one judge who makes the decisions in written procedures in criminal cases, the target was also to gain cost savings. The study tried to explore how written procedure in criminal cases at the District Court of Keski-Suomi has been implemented and how well the goals set have been reached.</p> <p>Literature, previous theses, a government bill and legislation were used as the basic data of the theory part. The material for the thesis was collected from the statistics published by the Central Statistical Office of Finland covering the years 2009 and 2010. The most important key figures were the number and quality of cases dealt with using the new procedure at the District Court of Keski-Suomi, and the results were compared to the corresponding figures of the whole country.</p> <p>According to the research results, the use of written procedure at the District Court of Keski-Suomi met with the estimate included in the government bill, which was 30 to 40 percent of all criminal cases. The average processing time and total processing time at the District Court of Keski-Suomi were very close to the nationwide averages. Furthermore, the total processing time of crimes from the criminal act to the pronouncement of judgment was faster in the standard procedure.</p>		
Keywords written procedure, legal proceedings, criminal procedure		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	4
2 KIRJALLISTA MENETTELYÄ KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA OHJEISTUS	5
2.1 Lakiuudistuksen tausta ja tavoitteet	5
2.2 Kirjallisen menettelyn edellytykset	6
2.3 Kirjallisen oikeudenkäyntimenettelyn turvaaminen esitutkinnassa.	8
2.4 Tuomittavat rangaistukset ja muut seuraamukset.....	9
2.5 Menettelysäännökset.....	10
2.6 Oikeudenkäyntiaineisto ja ratkaisu	12
3 TUTKIMUS JA TUTKIMUSTULOKSET.....	13
3.1 Aikaisemmat tutkimukset.....	13
3.2 Tutkimusaineisto ja -menetelmät	16
3.3 Koko Suomen tilastot	17
3.4 Keski-Suomen tilastot	18
3.5 Tilastot rikoslajeittain	19
3.5.1 Liikenne rikokset	22
3.5.2 Omaisuusrikokset	22
3.5.3 Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset.....	23
3.5.4 Huumausainerikokset	24
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	24
LÄHTEET	27
LIITTEET	29
Liite 1. Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan koko maassa vuosina 2009 ja 2010	29

Liite 2. Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan vuosina 2009 ja 2010	30
Liite 3. Rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin tekoajasta syyttäjälle saapumiseen Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2009 (kirjallinen menettely)	31
Liite 4. Rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin tekoajasta syyttäjälle saapumiseen Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2010 (kirjallinen menettely)	32
Liite 5. Rikosasioiden käsittelyajat syyttäjällä rikosnimikkeittäin Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2009 (kirjallinen menettely)	33
Liite 6. Rikosasioiden käsittelyajat syyttäjällä rikosnimikkeittäin Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2010 (kirjallinen menettely)	34
Liite 7. Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin vuonna 2009 (kirjallinen menettely) ...	35
Liite 8. Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin vuonna 2010 (kirjallinen menettely) ...	36

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Kirjallisessa menettelyssä v. 2009 ratkaistut asiat rikoslajeittain koko maa.....	20
TAULUKKO 2. Kirjallisessa menettelyssä v. 2009 ratkaistut asiat rikoslajeittain Keski-Suomi	20
TAULUKKO 3. Kirjallisessa menettelyssä v. 2010 ratkaistut asiat rikoslajeittain koko maa.....	21
TAULUKKO 4. Kirjallisessa menettelyssä v. 2010 ratkaistut asiat rikoslajeittain Keski-Suomi.....	21

1 JOHDANTO

Rikosasioiden kirjallinen menettely tuli mahdolliseksi käräjäoikeuksissa 1.10.2006 alkaen. Siitä säädetään oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (ROL) 5a luvussa. Kirjallista menettelyä voidaan käyttää tietyissä tunnus-etuissa rikoksissa, joista syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään kaksi vuotta. Asianosaisten on annettava suostumuksensa kirjallisen menettelyn käyttöön ja vastaajan on teon tehdessään oltava ollut täysi-ikäinen. Lisäksi pääkäsittelyn toimittamista on asian selvitettyyn tilaan nähden myös kokonaisuutena arvioituna pidettävä tarpeettomana (ROL 5a:1.1). Kirjallisessa menettelyssä rangaistukseksi ei voida tuomita ankarampaa rangaistusta kuin yhdeksän kuukautta vankeutta (ROL 5a:1.2). Ilman vastaajan suullista kuulemismahdollisuutta voidaan kuitenkin tuomita enintään kuuden kuukauden pituinen vankeusrangaistus (ROL 5a:5). Kirjallisessa menettelyssä käräjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on yksin puheenjohtaja (OK 2:6.2), ja juttu voidaan ratkaista kokonaan ilman pääkäsittelyä tuomioistuimen kansliassa pelkästään kirjallisen aineiston perusteella.

Hallituksen esityksen (HE 271/2004) mukaan muutoksen tavoitteena oli tehdä rikosasiain oikeudenkäynnit joutuisammiksi, tarkoituksenmukaisemmiksi ja joustavammiksi asianosaisten oikeusturvasta tinkimättä sekä lisäksi säästää myös kustannuksissa.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käydään läpi lakiuudistuksen taustat ja tavoitteet. Lisäksi selostetaan kirjallisen menettelyn vaiheet ja edellytykset, joiden on täytyttävä, että kirjallista menettelyä voidaan käyttää. Teoriaosuudessa käsitellään myös Poliisihallituksen ohjeistusta kirjallisen oikeudenkäyntimenettelyn turvaamiseksi esitutkinnassa.

Tutkimuksessa halutaan selvittää onko Keski-Suomen käräjäoikeudessa saavutettu kirjalliselle menettelylle asetetut tavoitteet. Lisäksi tarkastellaan Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosten

määrää ja laatua. Tutkimuksen perusaineistona käytetään Tilastokeskuksen tilastotietoja rikosasioiden käsittelystä käräjäoikeuksissa vuosilta 2009 ja 2010. Lisäksi käsitellään lyhyesti kirjallisesta menettelystä aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia.

2 KIRJALLISTA MENETTELYÄ KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA OHJEISTUS

2.1 Lakiuudistuksen tausta ja tavoitteet

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain, oikeudenkäymiskaaren ja eräiden muiden lakien rikosasioiden käsittelyä käräjäoikeuksissa koskevien säännösten muuttamisesta (HE 271/2004) liittyy vuonna 1997 voimaan tulleen rikosasiain oikeudenkäyntimenettelyn uudistuksen toteutumisen seurantaan. Esityksessä ehdotettiin otettavaksi käyttöön uusi kirjallinen, summaarinen rikosprosessi tunnustettuja tekoja varten. Tästä säädettiin rikosasioiden oikeudenkäyntilakiin lisätyssä 5a-luvussa (243/2006). Näissä tapauksissa rikosjuttu voidaan ratkaista kokonaan ilman pääkäsittelyä kirjallisen aineiston perusteella tuomioistuimen kansliakäsittelyssä. (HE 271/2004.)

Lakimuutoksen tavoitteena oli tehdä rikosasiain oikeudenkäynnit joutuisammiksi, tarkoituksenmukaisemmiksi ja joustavammiksi asianosaisten oikeusturvasta tinkimättä sekä halvemmiksi (HE 271/2004). Jokelan (2008) mukaan tarkoituksena ei ollut muuttaa kokonaan vuoden 1997 rikosprosessiuudistuksen peruseriaatteita eli suullisuutta, välittömyyttä ja keskitystä, mutta näiden periaatteiden soveltamista on osittain kevennetty ja lievennetty, ja niiden soveltamisessa on aikaisempaa enemmän otettu huomioon myös käsiteltävien asioiden laatu. (Jokela 2008, 450.)

Kirjallisella menettelyllä on pyritty luomaan mahdollisimman yksinkertainen ja edullinen menettely niihin rikosasioihin, joissa vastaaja on tunnustanut syytteen. Menettelyn on kuitenkin täytettävä samalla oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin edellytykset. Tavoitteena on, että tunnustetut, muut kuin törkeimmät rikosasiat voitaisiin vastaajan suostumuksella ratkaista prosessitaloudellisesti edullisella tavalla ilman pääkäsittelyä käräjäoikeuden kansliassa, kuitenkin niin, että tuomiovalta säilyy tuomioistuimilla ja samalla turvataan syylliseksi epäillyn oikeusturva. (Jokela 2008, 451.)

2.2 Kirjallisen menettelyn edellytykset

Uusi kirjallinen menettely edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä:

- 1) mistään virallisen syyttäjän syytteessä tarkoitettua yksittäisestä rikoksesta ei syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään kaksi vuotta.
- 2) vastaaja tunnustaa syyttäjän syytteessä kuvatun teon sekä käräjäoikeudelle antamallaan nimenomaisella ilmoituksella luopuu oikeudestaan suulliseen käsittelyyn ja suostuu asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä.
- 3) vastaaja on teon tehdessään ollut täysi-ikäinen.
- 4) asianomistaja on esitutkinnassa tai myöhemmin kirjallisesti ilmoittanut, ettei vaadi pääkäsittelyn toimittamista ja
- 5) pääkäsittelyn toimittaminen on asian selvitettyyn tilaan nähden myös kokonaisuutena arvioiden tarpeetonta (ROL 5a:1.1) .

Jotta asia voidaan käsitellä kirjallisessa menettelyssä, on kaikkien 1–5 -kohdissa mainittujen edellytysten täytyttävä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa mainittu kahden vuoden vankeusrangaistuksen yläraja (in abstracto) merkit-

see käytännössä sitä, että lähes kaikkien rikosten tavalliset ja lievät sekä eräät törkeätkin tekemuodot kuuluvat kirjallisen menettelyn soveltamisalaan. Kirjallisessa menettelyssä voidaan käsitellä myös sellaisia rikosasioita, joissa syyte koskee useampaa tekoa ja yhteisen rangaistuksen enimmäisaika on enemmän kuin kaksi vuotta vankeutta. Yksittäisen rikoksen kohdalla ratkaisevaa on se tapaukseen soveltuvan rangaistussäännöksen rangaistusasteikko, jota tekoon syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä on sovellettava. Sen sijaan rangaistuksen yleiset vähentämisperusteet, kuten vähentynyt syynta-keisuus, eivät vaikuta asiaan. (HE 271/2004.)

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan kirjallisen menettelyn käyttö edellyttää, että vastaaja on tunnustanut syytteessä kuvatun teon sekä käräjäoikeudelle antamallaan ilmoituksella luopunut oikeudestaan suulliseen käsittelyyn ja suostunut asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä. Lain perusteluiden mukaan tunnustaminen tarkoittaa, että vastaaja ilmoittaa menetelleensä syytteessä kuvatulla tavalla. Vastaajan ei kuitenkaan tarvitse olla yhtä mieltä virallisen syyttäjän syytteessä esitetystä teon oikeudellisesta arviosta. Vastaaja voi esimerkiksi tunnustaa anastaneensa tavaraa syytteessä kuvatulla tavalla, mutta pitää tekoaan vähäisenä ja katsoa, että hänet tulisi tuomita varkauden sijasta ainoastaan näpistyksestä. Lain perusteluissa katsotaan kuitenkin, että asiaa ei voida käsitellä kirjallisessa menettelyssä, jos erimielisyys koskee teon rangaistavuutta ylipäätään. (HE 271/2004.)

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisen menettelyn edellytyksenä on, että vastaaja on teon tehdessään ollut täysi-ikäinen. Hallituksen esityksen mukaan alle 18-vuotiaan vastaajan henkilökohtaisella läsnäololla pääkäsitelyssä voi olla kasvatuksellista, uusista rikoksista pidättäytymistä edistävää vaikutusta. (HE 271/2004.)

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan kirjallisen menettelyn käyttöön vaaditaan myös asianomistajan suostumus. Asianomistaja voi antaa suostumuksena kirjalliseen menettelyyn jo esitutkinnassa. Jokela (2008) mainitsee, että laissa tai sen perusteluissa ei lausuta mitään asianomistajan oikeudesta peruuttaa antamansa suostumus. Asianosaisten tasavertaisuusperiaatteen poh-

jalta, kun laissa ei toisin säädetä, on kuitenkin perusteltua katsoa, että asianomistajalla on samanlainen oikeus suostumuksensa peruuttamiseen kuin vastaajallakin. (Jokela 2008, 454.)

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan kirjallinen menettely edellyttää, että pääkäsittelyn toimittaminen on asian selvitettyyn tilaan nähden myös kokonaisuutena arvostellen tarpeetonta. Kirjallisen menettelyn käyttäminen ei siten ole mahdollista esimerkiksi silloin, jos vastaajan syyllisyydestä on hänen antamastaan tunnustuksesta huolimatta epäilyksiä, jos esitutkimateriaalia on syytä epäillä puutteelliseksi tai jos pääkäsittelyn toimittaminen on perustelua esimerkiksi seuraamuksen harkintaa liittyvien seikkojen selvittämiseksi, eikä näitä puutteita voida riittävän luotettavasti poistaa varaamalla asianosaiselle tilaisuus 5a luvun 3.2 §:ssä tarkoitettuun suullisen lausuman antamiseen. (Jokela 2008, 454.)

Jokela (2008) mainitsee myös, että kirjallisen menettelyn käyttämiselle ei ole esteitä, vaikka vastaaja ei suostuisi asianomistajan esittämiin korvausvaatimuksiin tai myöntäisi syyttäjän tai asianomistajan esittämää rangaistusvaatimusta. Kirjallisessa menettelyssä voidaan näin ollen tutkia riitaisiakin korvausvaatimuksia pelkästään kirjallisen selvityksen perusteella. Monimutkaisen tai suullista näyttöä edellyttävän yksityisoikeudellisen vaatimuksen esittäminen voi johtaa siihen, että pääkäsittelyn pitäminen osoittautuu perustelluksi. (Jokela 2008, 454–455.)

2.3 Kirjallisen oikeudenkäyntimenettelyn turvaaminen esitutkinnassa

Poliisihallitus on 16.9.2011 antanut ohjeen kirjallisen oikeudenkäyntimenettelyn turvaamiseksi esitutkinnassa (nro 2020/2011/3330). Ohjeessa Poliisihallitus kehottaa poliisilaitoksia paikallisesti sopimaan alueille soveltuvista toimintamalleista yhdessä syyttäjävirstojen ja käräjäoikeuksien kanssa kirjallisen menettelyn käytön onnistumiseksi.

Esitutkinnassa on selvitettävä asianomistajan ja rikoksesta epäillyn suostumus kirjalliseen menettelyyn, ja kannanotto tästä on merkittävä esitutkintapöytäkirjaan. Poliisin on myös selvitettävä asianosaisille kirjallisen menettelyn sisältö ja se, mitä siihen annettu suostumus tai suostumuksen peruutus tarkoittaa. Kirjalliseen menettelyyn sopivien rikosasioiden tunnistaminen vaatii poliisilta ammattitaitoa. Poliisin on myös tunnettava kirjallisen menettelyn sisältö voidakseen neuvoa ja opastaa asiakasta. Kirjallinen menettely edellyttää myös kiinteää yhteistyötä poliisin ja syyttäjän välillä. (Poliisihallitus. Ohje nro 2020/2011.)

Esitutkinnassa asianomistajan korvausvaatimukset, vaatimukset ja niiden perusteet on selvitettävä yksityiskohtaisesti, ja kuulustelulomakkeelle on tehtävä merkintä asianomistajan suostumuksesta kirjalliseen menettelyyn. Epäillylle on selostettava esitetyt vaatimukset, selvitettävä, tunnustaako epäilty teon sekä myöntääkö hän vaatimukset. Erityisen tarkasti tulee kirjata, mitä epäilty tunnustaa tehneensä, eli kuulustelusta pitäisi voida lukea rikoksen tunnusmerkistön täyttyminen. Myös epäillyn osalta on kuulustelulomakkeelle tehtävä merkintä suostumuksesta kirjalliseen menettelyyn. Lisäksi esitutkintapöytäkirjan kansilehdelle on tehtävä merkintä kirjallisesta menettelystä. (Poliisihallitus. Ohje nro 2020/2011.)

2.4 Tuomittavat rangaistukset ja muut seuraamukset

Kirjallisessa menettelyssä vastaaja voidaan tuomita sakko- tai vankeusrangaistukseen. Vankeusrangaistus voi olla maksimissaan (in concreto) yhdeksän kuukauden mittainen, ja se voidaan tuomita ehdollisena tai ehdottomana. On kuitenkin hyvin poikkeuksellista, että ilman pääkäsittelyä tuomitaan yli kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen. Jokelan (2008) mukaan uuden kirjallisen menettelyn käyttöala on säädetty suhteettoman laajaksi, mikäli asiaa tarkastellaan julkisuusperiaatteen kannalta, koska kirjalliset menettelyt eivät ole julkisia tilaisuuksia. (Jokela 2008, 456.)

Vastaaja voidaan kirjallisessa menettelyssä tuomita yli kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen vain silloin, kun hänelle on varattu tilaisuus suullisen lausuman antamiseen (ROL 5a:5). Muulloin suullisen kuulemisen järjestäminen on tuomioistuimen harkinnassa (ROL 5a:3).

Sellaisissakaan tapauksissa, joissa joku tuomitaan samalla kertaa kahdesta tai useammasta rikoksesta, ei yhteisen vankeusrangaistuksen määrä saa ylittää yhdeksää kuukautta. Yhdeksän kuukauden enimmäismäärä tarkoittaa siis usean rikoksen tilanteessa siinä tuomittavaa yhtenäisrangaistuksen kokonaismäärää. (HE 271/2004.)

Vastaaja voidaan kirjallisessa menettelyssä tuomita sakko- ja vankeusrangaistuksen ohessa myös muihin seuraamuksiin, kuten yhdyskuntapalveluun, ajo-kieltoon, liiketoimintakieltoon tai menettämisseuraamukseen ilman määrällisiä tai laadullisia rajoituksia. Myöskään asianomistajan yksityisoikeudellisten vaatimusten tutkimisen suhteen ei ole mitään rajoituksia. (HE 271/2004.)

2.5 Menettelysäännökset

Jokelan (2008) mukaan uuden menettelyn käytettävyyden kannalta on olennaista se, kuinka helposti ja yksinkertaisesti vastaajan tunnustus ja suostumus menettelyyn saadaan hankittua. Keskeisin syy pääkäsitteilyjen peruuttamiselle on ollut syytettyjen tavoittaminen haasteen tiedoksi antoja varten. Koska myös kirjallisessa menettelyssä edellytetään todisteellista tiedoksi antoa vastaajalle, ei uusi menettelykään sinänsä poista ko. ongelmaa. (Jokela 2008, 457.)

Syyliseksi epäillyn alustava kanta kirjalliseen menettelyyn tulee selvittää jo esitutkinnassa, mutta pelkästään esitutkinnassa annettu suostumus ja tunnustus eivät ole riittäviä. Vastaajaa kehoitetaan haasteen, haastehakemuksen tai ROL 3:10 mukaisen vaatimuksen tiedoksiannon yhteydessä ilmoittamaan määrääjässä kirjallisesti käräjäoikeudelle, tunnustaako hän syytteessä kuvattun teon sekä luopuuko hän oikeudestaan suulliseen käsittelyyn ja suostuuko

hän asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä. Vastaajalle on annettava tieto suostumuksen merkityksestä asian käsittelyssä. Ilmoituksen tulee sisältää myös tieto siitä, että mikäli vastaaja peruuttaa suostumuksensa, asiassa järjestetään pääkäsittely. (Jokela 2008, 453.)

Yksinkertaisissa rutiininomaisissa rikosasioissa voidaan käyttää ns. syyttäjähastetta. Tällöin syyttäjä heti esitutkinnan päätteeksi laatii haastehakemuksen ja haastamisasiakirjat, jotka poliisi antaa tiedoksi. Samalla vastaajalta pyydetään tunnustusta syytteessä kuvattuun tekoon ja suostumusta kirjalliseen menettelyyn. Vastaajalle ilmoitetaan myös asian mahdollinen pääkäsittelypäivä siltä varalta, että hän myöhemmin haluaisi peruuttaa suostumuksensa kirjalliseen menettelyyn. Jos asia pysyy kirjallisessa menettelyssä, ilmoitettu pääkäsittelypäivä voi samalla olla myös tuomion antamispäivä. Syyttäjähasteen käyttö on käyttökelpoinen erityisesti vaikeasti tavoitettavien henkilöiden haastamisessa. Syyttäjähasteen käyttö edellyttää poliisin ja syyttäjän paikalliskuntakohtaisesti sopimia yhteisiä menettelytapoja ja hyvää yhteistyötä. (Poliisihallitus. Ohje nro 2020/2011.)

Vastaaja voidaan kutsua johonkin tiettyinä päivinä pidettävään pääkäsittelyyn ja samalla kehottaa häntä määrääjassa ilmoittamaan tunnustamisestaan ja suostumisestaan kirjalliseen menettelyyn. Jos suostumus asetetun määrääjän kuluessa saapuu käräjäoikeudelle, pääkäsittely voidaan peruuttaa ja ratkaista juttu kirjallisessa menettelyssä. Jos vastaaja ei anna tunnustusta ja suostumusta, asiassa järjestetään pääkäsittely suunnitelman mukaisesti. Tällöin on edellytysten täytyessä mahdollista pitää pääkäsittely myös poissaolokäsittelyinä. (HE 271/2004.)

Voidaan myös menetellä siten, että vastaajaa ei heti haasteen ja haastehakemuksen tiedoksiannon yhteydessä kutsuta pääkäsittelyyn, vaan häneltä pyydetään vain asian tunnustamista ja suostumista kirjalliseen menettelyyn. Tämä menettely on tarkoituksenmukaista niissä tapauksissa, kun voidaan pitää melko varmana, että vastaaja tulee suostumaan kirjalliseen menettelyyn. Muussa tapauksessa kutsu pääkäsittelyyn on annettava vastaajalle erikseen tiedoksi. (HE 271/2004.)

Edellisten lisäksi haastemies voi toimittaa tiedoksiannon vastaajalle henkilökohtaisesti ja samalla tiedustella vastaajan kantaa syytteessä kuvatun teon tunnustamiseen ja kirjalliseen menettelyyn. Tällöin vastaaja voi halutessaan allekirjoittaa tunnustuksen ja suostumuksen. Välitöntä suostumusta ei tulisi pyytää monimutkaisemmissa asioissa, vaan niissä vastaajalle tulisi antaa kohtuullinen aika pohtia tunnustuksensa seurauksia. (HE 271/2004.)

Oikeudenkäymiskaaren mukaan ratkaistaessa rikosasiaa ROL 5a luvussa tarkoitetussa kirjallisessa menettelyssä kärjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on yksin puheenjohtaja. Kärjätuomarin ja laamannin lisäksi puheenjohtajana voi toimia kärjäoikeuslaissa säädetyin edellytyksin myös kärjäviskaali tai tuomioistuinharjoittelua suorittava notaari. Kärjäoikeuslain mukaan notaarilla tai kärjäviskaalilla ei ole lupaa tuomita kirjallisessa menettelyssä sakkoa ankarampaa rangaistusta. (OK 1.1.1734/4; L 28.6.1993/581.)

Kirjallisessa menettelyssä noudatetaan samoja säännöksiä kuin rikosasian täysmittaisessa oikeudenkäynnissäkin, mikäli ROL 5a luvussa ei muutoin säädetä (ROL 5a:9.1). Mm. oikeuspaikkaa, asianosaisten puhevaltaa, oikeudenkäyntikuluja, tuomioistuimen ratkaisua ja muutoksenhakua koskevat säännökset ovat samoja sekä pääkäsittelyssä että kirjallisessa menettelyssä (HE 271/2004).

2.6 Oikeudenkäyntiaineisto ja ratkaisu

Kirjallisessa menettelyssä myös oikeudenkäyntiaineisto on kirjallista, ja näin ollen tuomio tai päätös saadaan perustaa vain syytteessä esitettyihin seikkoihin, syytetyn tunnustukseen, asianosaisten mahdollisiin kirjallisesti esittämiin vaatimuksiin, vastauksiin tai lausumiin sekä muuhun asian käsittelyssä syntyneeseen kirjalliseen aineistoon. Kärjäoikeudelle toimitettua esitutkintapöytäkirjaa saadaan hyödyntää vain siltä osin kuin asianosaiset ovat siihen vedonneet. (HE 271/2004.)

Kirjallisessakin menettelyssä syyte voidaan hylätä. Tuomarin tulee huomioida kaikki esitetty ja hyödyntämiskelpoinen näyttö päätöstä tehdessään ja arvioi-
dessaan, mitä asiassa on pidettävä totena. (HE 271/2004.)

Koska uudessa kirjallisessa menettelyssä asianosaiset eivät normaalisti saavu henkilökohtaisesti tuomioistuimeen, heille ei voida henkilökohtaisesti ilmoittaa tuomion tai päätöksen antamisajankohtaa. Asianosaisille ilmoitetaan tuomion tai päätöksen antamispäivä tuomioistuimesta kirjallisesti hyvissä ajoin ennen ratkaisun antamista. Tuomion antamispäivä voidaan ilmoittaa jo haasteen tiedoksiannon yhteydessä. (ROL 5a:8.1.)

Hallituksen esityksessä mainitaan, että koska kirjallista menettelyä käytettäessä tuomio on jo sitä annettaessa valmiiksi kirjoitettu, on tarkoituksenmukaisinta lähettää asianosaisille täysi jäljennös ratkaisusta. Ratkaisu ja muutoksenhakuohjeet lähetetään postitse vastaajalle ja sellaiselle asianomistajalle, joka on esittänyt asiassa vaatimuksia. (HE 271/2004.)

3 TUTKIMUS JA TUTKIMUSTULOKSET

3.1 Aikaisemmat tutkimukset

Kirjallinen menettely rikosasioissa on jokseenkin uusi asia ja näin ollen siitä on tähän mennessä tehty joitakin opinnäytetöitä ja lisäksi yksi laajempi oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen seurantatutkimus. Keski-Suomen käräjäoikeuden toimialueelle kohdistuvaa tutkimusta asiasta ei ole aikaisemmin tehty. Aikaisemmissa tutkimuksissa on päädytty samankaltaisiin tutkimustuloksiin, eli kirjallisen menettelyn käyttöönotto on ollut ratkaisuna hyvä, mutta työn määrä erityisesti poliisissa ja käräjäoikeuksissa ei välttämättä ole vähentynyt. Tutkimusten mukaan syyttäjän työmäärää uudistus on vähentänyt. Seuraavaksi käsitellään lyhyesti joitakin kirjalliseen menettelyyn liittyviä aikaisempia tutkimuksia.

Mia Lamberg teki kirjallista menettelyä koskevan opinnäytetyönsä jo marraskuussa 2006. Hän selvitti työssään, miten Turun käräjäoikeudessa otettiin uudistus vastaan ja oliko uusi kirjallinen menettely toimiva ratkaisu. Koska Lambergin tutkimus on laadittu jo marraskuussa 2006, aiheesta on tuolloin ollut vaikeaa tehdä yleispäteviä päätelmiä. Lamberg on kuitenkin tutkimuksessaan tullut siihen johtopäätökseen, että uutta kirjallista menettelyä on Turun käräjäoikeudessa pidetty hyvänä ratkaisuna. Uudistuksen on kuitenkin uskottu lisäävän ainakin kärjäsihteereiden työmäärää. (Lamberg 2006, 6, 61–63.)

Mimmu Rättilä tutki vuonna 2008 laaditussa opinnäytetyössään rikosasioiden kirjallisen menettelyn käyttöönottoa Oulun käräjäoikeudessa. Rättilän tutkimusongelmana oli selvittää kirjallisen menettelyn käyttöönoton vaikutuksia käytännössä ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tutkimuksensa johtopäätelmissä Rättilä mainitsee mm., että kirjallisen menettelyn käyttöönotto on vähentänyt pääkäsittelyihin kuluvaan aikaan sekä niiden peruuntumisia. Menettely ei kuitenkaan ole vähentänyt työn määrää. (Rättilä 2008, 1–2, 38.)

Mikko Kairesalon vuonna 2009 tekemän opinnäytetyön aiheena oli kirjallinen menettely rikosasioissa, case Helsingin käräjäoikeus. Kairesalo halusi selvittää, millaisia hyötyjä ja haittoja kirjallisen menettelyn käytöstä on aiheutunut, ja kuinka sille asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Kairesalon mukaan merkittävin hyöty lainuudistuksen kannalta on ollut sen taloudellisuus ja resursseja säästävä vaikutus. Suurimpana haittapuolena Kairesalo mainitsee, että rikosoikeudenkäyntien julkisuus ja välittömyys kärsivät kirjallista menettelyä käytettäessä. (Kairesalo 2009, 6, 29.)

Mirkka Käpylä tutki opinnäytetyössään, ovatko käräjäoikeuksien tavat erilaisia ja onko samassakin virastossa erilaisia menettelytapoja kirjallisen prosessin suhteen. Käpylän mukaan tutkimuksen myötä on herännyt kysymys siitä, toteutuuko asianosaisten yhdenvertaisuus, jos käräjäoikeuksien käsittelymuodot vaihtelevat suuresti. Hyvänä puolena Käpylä näkee käräjäoikeuksien toiminnan yksinkertaistumisen ja käsittelyaikojen lyhenemisen. (Käpylä 2009, 7–8, 42.)

Leena Sovaston opinnäytetyön aiheena oli rikosasioiden kirjallinen menettely Heinolassa poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen näkökulmat. Työssään Sovasto halusi selvittää, miten kirjallinen menettely on vaikuttanut Heinolassa rikosprosessia hoitavien viranomaisten työhön sekä miten kirjallinen menettely käytännössä sujuu. Sovaston mukaan kirjallinen menettely sujuu Heinolassa asianmukaisesti ja prosessin edellyttämällä tavalla. Myös viranomaisten välinen yhteistyö on ongelmaton. Syyttäjän työmäärä on vähentynyt kirjallisen menettelyn käyttöönoton myötä, kun taas poliisin ja käräjäoikeuden työmäärä on lisääntynyt. (Sovasto 2009, 7, 27.)

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkijan Virve-Maria de Godzinskyn vuonna 2010 laatima tutkimus on tähän mennessä ainoa kirjallista menettelyä koskeva seurantatutkimus. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa perustietoa kirjallisesta menettelystä ja sen toimivuudesta. Siinä haluttiin selvittää, kuinka paljon ja millaisia asioita kirjallisessa menettelyssä käsitellään, millaisia rangaistuksia tuomitaan ja kuinka paljon ratkaisuihin haetaan muutosta. Lisäksi pyrittiin selvittämään, millälaisia vaikutuksia menettelyn käyttöönotolla on ollut eri viranomaisten työhön, millaisia käytäntöjä menettelyn käytössä on syntynyt sekä miten asianosaisten oikeusturva käytännössä toteutuu. Tämän tutkimuksen johtopäätöksenä oli, että pääsääntöisesti kirjallista menettelyä sovelletaan lain tarkoittamalla tavalla ja laissa säädetyt reunaehdot huomioiden. Kuitenkin de Godzinsky esittää epäilyn siitä, olisiko kirjallisella menettelyllä tavoitellut edut voitu saavuttaa myös kehittämällä poissaolokäsittelyä. De Godzinskyn tutkimuksessa käytettiin aineistoja vuosilta 2007 ja 2008. (de Godzinsky 2010, 2, 86–87.)

3.2 Tutkimusaineisto ja -menetelmät

Tämän tutkimuksen perusaineisto ja menetelmät ovat kvantitatiivisia, joten tutkimuksessa käytetty tutkimusote on puhtaasti määrällinen. Näin ollen myös tutkimustulokset ovat kvantitatiivisia. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisinä tekijöinä ovat mm. johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teorit, käsitteiden määrittely, muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon ja aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä päätelmien teko havaintoaineiston tilastolliseen analysointiin perustuen. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2007, 136.)

Tutkimusaineistona käytettiin Tilastokeskuksen käräjäoikeuksien ratkaisut rikosasioissa -tilastoja vuosilta 2009 ja 2010. Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut -tilastossa kuvataan vuoden aikana vireillä olleita ja ratkaistuja rikosoikeudellisia asioita alueittain ja asian laadun mukaan. Lisäksi tilasto sisältää tiedot ratkaisun laadusta, ratkaisukokoonpanosta ja ratkaisuun kuluneesta ajasta rikoksittain ja käräjäoikeuksittain. Tilastoyksikkönä ko. tilastossa on juttu. Jos juttuun sisältyy useampia rikoksia, valitaan niistä törkein. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Tutkimuksessa käytetty Tilastokeskuksen tilastojen perusaineisto on saatu automaattisen tietojenkäsittelyyn perustuvasta oikeushallinnon ylläpitämästä syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmästä Sakarista. Käräjäoikeuksien toiminnan tilastoinnissa on käytetty voimassa olevaa alue- ja asialuokitusta, ja aikasarjat käräjäoikeuksista on muutettu vastaamaan vuoden 2010 käräjäoikeusluokitusta vuodesta 2009 alkaen. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Käräjäoikeuksien toimialueet eli tuomiopiirit muuttuivat 1.1.2010, jolloin toimintansa aloitti 27 käräjäoikeutta aikaisemman 51 sijaan. Tuolloin suurimmalla osalla käräjäoikeuksista muuttuivat nimi ja toimialue. Käräjäoikeuksien työmäärään keskeisimmin vaikuttava asia on rikosasioiden määrä. Vuoden 2009 alussa tehdyn uudistuksen mukaan lautamiesjärjestelmästä on luovuttu muis-

sa kuin vakavampien ja yhteiskunnallisesti merkittävimpien rikosten käsittelemisessä. Tämä näkyy vuoden 2009 tilastoissa tuomarikokoonpanossa käsiteltyjen asioiden kasvuna ja vastaavasti lautamieskokoonpanossa käsiteltyjen asioiden vähentymisenä. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Keski-Suomen käräjäoikeuden tuomiopiiri kattaa tällä hetkellä 23 kuntaa, jotka ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Keuruu, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski. Keski-Suomen käräjäoikeuden kansliat toimivat Jyväskylässä ja Jämsässä. Käräjäoikeuden istuntopaikat sijaitsevat Jyväskylässä, Jämsässä, Äänekoskella ja Viitasaarella. (Keski-Suomen käräjäoikeus.)

3.3 Koko Suomen tilastot

Rikosasiat on tilastokeskuksen tilastoissa ryhmitelty varsinaisiin rikosasioihin, rikoslakirikoksiin ja muihin asioihin. Varsinaisia rikosasioita ovat rikoslakia tai muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset, joista on säädetty jokin rangaistus. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2010 Suomen käräjäoikeuksissa ratkaistiin 64 509 rikosoikeudellista asiaa, mikä on kolme prosenttia vähemmän kuin vuonna 2009. Rikoslakia vastaan tehtyjä asioita ratkaistiin 51 600 ja muita lakeja ja asetuksia vastaan tehtyjä rikosjuttuja 1 269. Näissä jutuissa oli vastaajia kaikkiaan 78 487 henkilöä. Rikosoikeudellisten asioiden keskimääräinen käsittelyaika käräjäoikeuksissa vuonna 2009 oli 3,0 kuukautta ja vuonna 2010 keskimäärin 3,1 kuukautta. Rikosasioiden kokonaiskäsittelyaika – tekopäivästä käräjäoikeuden ratkaisuun – vuonna 2009 oli keskimäärin 9,1 kuukautta ja vuonna 2010 keskimäärin 9,7 kuukautta. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.) (Ks. liite 1.)

Kirjallisessa menettelyssä ratkaistiin koko maassa vuonna 2009 yhteensä 20 576 rikosasiaa, ja niiden osuus kaikista rikosasioiden ratkaisuista oli 30,9

prosenttia. Kirjallisesti käsiteltyjen asioiden keskimääräinen käsittelyaika käräjäoikeudessa oli 1,7 kuukautta, ja kokonaiskäsittelyaika oli keskimäärin 4,8 kuukautta. Kirjallisessa menettelyssä koko maassa ratkaistiin vuonna 2010 yhteensä 19 136 rikosasiaa, ja niiden osuus kaikista rikosasioiden ratkaisuista oli 29,7 prosenttia. Kirjallisesti käsiteltyjen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 1,8 kuukautta, ja niiden kokonaiskäsittelyaika oli keskimäärin 5,1 kuukautta. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.) (Ks. liite 1.)

3.4 Keski-Suomen tilastot

Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistiin vuonna 2009 rikosoikeudellisia asioita kaikkiaan 3 462, joista kirjallisessa menettelyssä 1 081 asiaa eli 33,1 prosenttia. Vuonna 2010 ratkaistiin yhteensä 3 179 rikosoikeudellista asiaa ja kirjallisessa menettelyssä 1 002 asiaa eli 31,5 prosenttia. Rikosoikeudellisten asioiden keskimääräinen käsittelyaika kirjallisessa menettelyssä Keski-Suomen käräjäoikeudessa vuonna 2009 oli 1,7 kuukautta ja vuonna 2010 1,9 kuukautta. Kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosasioiden kokonaiskäsittelyaika Keski-Suomessa – tekopäivästä käräjäoikeuden ratkaisuun – oli vuonna 2009 keskimäärin 4,6 kuukautta ja vuonna 2010 5,4 kuukautta. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.) (Ks. liite 2.)

Vuonna 2009 Keski-Suomen käräjäoikeudessa kaikista kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä asioista 866 asiaa eli peräti 80,1 prosenttia ratkaistiin alle kahdessa kuukaudessa. 206 asian eli 19,1 prosentin käsittelyaika oli 2–5 kuukautta. Vuonna 2010 alle kahdessa kuukaudessa ratkaistiin 676 asiaa eli 67,5 prosenttia ja 2–5 kuukaudessa ratkaistiin 322 asiaa eli 32,1 prosenttia. Täten kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen asioiden käsittelyaika on Keski-Suomen käräjäoikeudessa jonkin verran pidentynyt. Kuitenkin kirjallisessa menettelyssä käsitellyt asiat ratkaistaan pääosin edelleen suhteellisen lyhyessä ajassa. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

(Ks. liite 2.)

Vuonna 2009 Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä ratkaistuissa asioissa oli 1 147 vastaajaa, kun vuonna 2010 vastaava luku oli 1 046. Vuonna 2009 ratkaistuista 1 081 asiasta syyte hyväksyttiin 1 079 asiassa, yhdessä asiassa syyte jätettiin tutkimatta ja yhdessä asia jätettiin sillensä. Vuonna 2010 ratkaistuista 1 002 asiasta syyte hyväksyttiin 991 asiassa, syyte hylättiin neljässä asiassa, asia jätettiin sillensä kuudessa tapauksessa ja yhdessä tapauksessa käräjäoikeuden ratkaisuna oli muu ratkaisu. Kirjallisessa menettelyssä käsitellyissä asioissa syytteen hylkääminen oli siis hyvin harvinaista. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Vuonna 2009 Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen asioiden keskimääräinen aika tekopäivästä syyttäjälle saapumiseen oli 2,0 kuukautta ja vuonna 2010 2,4 kuukautta. Vuonna 2009 keskimääräinen käsittelyaika syyttäjällä oli 0,9 kuukautta ja vuonna 2010 1,3 kuukautta. Täten käsittelyaika sekä poliisilla että syyttäjällä oli pidentynyt vuodesta 2009 vuoteen 2010. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.) (Ks. liitteet 3–6.)

Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika ja kokonaiskäsittelyaika olivat hyvin lähellä koko maan keskiarvoja. Lisäksi kirjallisen menettelyn käyttö Keski-Suomessa täytti sille hallituksen esitystä valmistelleen rikosprosessin tarkistamistyöryhmän esittämän arvion, mikä oli noin 30–40 prosenttia kaikista rikosasioista. (OM 2003:11, 51.)

3.5 Tilastot rikoslajeittain

Alla oleviin taulukoihin 1–4 on koottu kirjallisessa menettelyssä vuosina 2009 ja 2010 ratkaistut asiat rikoslajeittain koko maassa ja vastaavasti Keski-

Suomen käräjäoikeudessa. Taulukoiden jälkeisissä alakappaleissa tarkastellaan tärkeimpiä taulukoissa mainittuja rikoslajeja yksityiskohtaisemmin.

TAULUKKO 1. Kirjallisessa menettelyssä v. 2009 ratkaistut asiat rikoslajeittain koko maa (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Rikoslaji	N	%
Törkeä rattijuopumus	6 522	31,7
Rattijuopumus	5 790	28,1
Omaisuusrikokset	3 062	14,9
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	1 502	7,3
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	963	4,7
Muut liikenne rikokset	829	4,0
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	825	4,0
Huumausainerikos	718	3,5
Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset	200	1,0
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	156	0,8
Muut asiat	9	0,0
Seksuaalirikokset	0	0,0
Yhteensä	20 576	100,0

TAULUKKO 2. Kirjallisessa menettelyssä v. 2009 ratkaistut asiat rikoslajeittain Keski-Suomi (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Rikoslaji	N	%
Törkeä rattijuopumus	318	29,4
Rattijuopumus	276	25,5
Omaisuusrikokset	175	16,2
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	119	11,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	67	6,2
Muut liikenne rikokset	45	4,2
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	39	3,6
Huumausainerikos	24	2,2
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	13	1,2
Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset	4	0,4
Muut asiat	1	0,1
Seksuaalirikokset	0	0,0
Yhteensä	1 081	100,0

TAULUKKO 3. Kirjallisessa menettelyssä v. 2010 ratkaistut asiat rikoslajeittain koko maa (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Rikoslaji	N	%
Törkeä rattijuopumus	5 946	31,1
Rattijuopumus	4 952	25,9
Omaisuusrikokset	3 220	16,8
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	1 286	6,7
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	958	5,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	922	4,8
Huumausainerikos	832	4,3
Muut liikenne rikokset	698	3,6
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	159	0,8
Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset	152	0,8
Muut asiat	10	0,1
Seksuaalirikokset	1	0,0
Yhteensä	19 136	100,0

TAULUKKO 4. Kirjallisessa menettelyssä v. 2010 ratkaistut asiat rikoslajeittain Keski-Suomi (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Rikoslaji	N	%
Törkeä rattijuopumus	318	31,7
Rattijuopumus	234	23,4
Omaisuusrikokset	178	17,8
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	90	9,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	70	7,0
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	38	3,8
Muut liikenne rikokset	30	3,0
Huumausainerikos	30	3,0
Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	7	0,7
Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset	7	0,7
Muut asiat	0	0,0
Seksuaalirikokset	0	0,0
Yhteensä	1 002	100,0

3.5.1 Liikenne rikokset

Rattijuopumukset (sekä tavallinen että törkeä) olivat yleisimmät kirjallisessa menettelyssä käsitellyt rikokset koko maassa vuonna 2009, jolloin niitä oli 59,8 prosenttia kaikista kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista. Vuonna 2010 vastaava luku oli 57,0 prosenttia, eli kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä asioista rattijuopumusten osuus koko maassa oli laskusuunnassa. Tämä saattaa johtua siitä, että myös kaikista käräjäoikeuksissa käsitellyistä rikoksista oli rattijuopumusten osuus koko maassa vähentynyt vuonna 2009 käsitellyistä 28,4 prosentista vuonna 2010 käsitelyihin 26,3 prosenttiin. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Myös Keski-Suomessa kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista suurimman ryhmän muodostivat rattijuopumukset (tavalliset ja törkeät), joita vuonna 2009 oli 54,9 prosenttia ja vuonna 2010 prosentit olivat 55,1, eli Keski-Suomessa määrä oli hieman kasvanut. Keski-Suomessa kaikista käsitellyistä rikoksista rattijuopumusten osuus vuonna 2009 oli 26,2 ja vuonna 2010 26,4, joten suuntaus on ollut kasvava myös tältä osin. Keski-Suomen prosenttiluvut olivat kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rattijuopumusten osalta melko lähellä koko maata koskevia lukuja. Valtaosa kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista Keski-Suomessa oli liikenne rikoksia, eli niiden osuus vuonna 2009 oli 70,1 prosenttia ja vuonna 2010 67,1 prosenttia. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

3.5.2 Omaisuus rikokset

Omaisuusrikosten osuus kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista koko maassa vuonna 2009 oli 14,9 prosenttia ja vuonna 2010 16,8 prosenttia. Omaisuusrikoksista yleisimmät (81,1 prosenttia) kirjallisessa menettelyssä käsitellyt rikokset vuonna 2009 olivat petos tai lievä petos, varkaus, vahingon teko tai lievä vahingon teko sekä näpistys. Vuonna 2010 vastaavasti eniten käsitellyt rikosnimikkeet omaisuusrikosten osalta olivat samat kuin vuonna

2009, ja niiden osuus kaikista kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä omaisuusrikoksista oli 85,0 prosenttia. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Keski-Suomessa omaisuusrikosten osuus kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista vuonna 2010 oli 17,8 prosenttia, eli oli tapahtunut vähäistä lisäystä verrattuna edelliseen vuoteen, jolloin vastaava lukema oli 16,2 prosenttia. Omaisuusrikosten käsittely kirjallisessa menettelyssä Keski-Suomessa vuosina 2009 ja 2010 oli vain hieman korkeampi kuin koko maassa. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

3.5.3 Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset

Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten osuus kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista koko maassa vuonna 2009 oli 4,7 prosenttia ja vuonna 2010 4,8 prosenttia. Niistä suurin osa (v. 2009 95,8 % ja v. 2010 94,4 %) oli pahoinpitelyjä tai lieviä pahoinpitelyjä. Kirjallisessa menettelyssä oli lisäksi vuonna 2009 käsitelty 27 ja vuonna 2010 35 vammantuottamusta tai törkeää vammantuottamusta. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Keski-Suomessa kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten osuus vuonna 2009 oli 6,2 prosenttia ja vuonna 2010 7,0 prosenttia. Niistä lähes kaikki (v. 2009 94,0 % ja v. 2010 97,1 %) olivat pahoinpitelyjä. Keski-Suomessa ei vuosina 2009 ja 2010 käsitelty yhtään lievää pahoinpitelyä kirjallisessa menettelyssä. Vammantuottamuksia tai törkeitä vammantuottamuksia käsiteltiin molempina vuosina kaksi. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

3.5.4 Huumausainerikokset

Koko maassa käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä vuonna 2009 huumausainerikoksia (sisältää myös huumausainerikoksen valmistelun ja edistämisen) ja huumausaineen käyttörikoksia 775 kpl, mikä oli 3,8 prosenttia kaikista kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista. Vuonna 2010 vastaava luku oli 911 kpl eli 4,8 prosenttia. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Huumausainerikoksia ja huumausaineen käyttörikoksia käsiteltiin vuonna 2009 Keski-Suomessa 2,6 prosenttia ja vuonna 2010 3,4 prosenttia kaikista kirjallisessa menettelyssä ratkaistuista rikoksista. (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kirjallinen menettely on ollut voimassa reilut viisi vuotta. Kirjallisen menettelyn tavoitteena oli rikosprosessin nopeuttaminen ja tehostaminen ilman, että asi-anosaisten oikeusturva kärsii. Koska kirjallisessa menettelyssä asiat ratkaisee yksi tuomari, tavoitteena olivat myös kustannussäästöt.

Tässä tutkimuksessa haluttiin selvittää, onko Keski-Suomen käräjäoikeuden toimialueella päästy kirjalliselle menettelylle asetettuihin tavoitteisiin. Keskeisimpinä tunnuslukuina tarkasteltiin kirjallisella menettelyllä ratkaistujen rikosasioiden määrää sekä laatua Keski-Suomen käräjäoikeuden toimialueella ja verrattiin niitä koko maan käräjäoikeuksien vastaaviin lukuihin.

Yksi kirjallisen menettelyn tavoitteista oli, että yksinkertaiset ja selvät rikosasiat käsitellään nopeasti summaarisessa menettelyssä. Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika ja kokonaiskäsittelyaika olivat hyvin lähellä koko maan keskiarvoja. Lisäksi kirjallisessa menettelyssä rikosten kokonaiskäsittelyaika teosta

tuomion antamiseen oli normaalikäsitteilyä nopeampi. Kirjallisessa menettelyssä asiat käsiteltiin Keski-Suomen käräjäoikeudessa vuonna 2009 keskimäärin 4,6 kuukaudessa ja vuonna 2010 5,4 kuukaudessa, kun vastaavasti istunnossa (yhden tuomarin kokoonpano + lautamieskokoonpano) käsiteltävien asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli vuonna 2009 11,3 kuukautta ja vuonna 2010 12,4 kuukautta. Myös syytteen hylkääminen kirjallisessa menettelyssä käsitellyissä asioissa oli hyvin harvinaista.

Keski-Suomessa kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista suurimman ryhmän muodostivat rattijuopumukset (tavalliset ja törkeät), joita vuonna 2009 oli 54,9 prosenttia ja vuonna 2010 prosentit olivat 55,1, eli Keski-Suomessa määrä oli hieman kasvanut. Keski-Suomessa kaikista käsitellyistä rikoksista rattijuopumusten osuus vuonna 2009 oli 26,2 ja vuonna 2010 26,4, joten suuntaus on ollut kasvava myös tältä osin. Keski-Suomen prosenttiluvut olivat kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rattijuopumusten osalta melko lähellä koko maata koskevia lukuja. Valtaosa kirjallisessa menettelyssä käsitellyistä rikoksista Keski-Suomessa oli liikennerikoksia, eli niiden osuus vuonna 2009 oli 70,1 prosenttia ja vuonna 2010 67,1 prosenttia.

Aikaisemmissa tutkimuksissa on päädytty samankaltaisiin tutkimustuloksiin, eli kirjallisen menettelyn käyttöönotto on ollut ratkaisuna hyvä, mutta työn määrä erityisesti poliisissa ja käräjäoikeuksissa ei välttämättä ole vähentynyt. Tutkimusten mukaan syyttäjän työmäärää uudistus on vähentänyt.

Tutkimustuloksista voidaan todeta, että kirjallisen menettelyn käyttö Keski-Suomessa (vuonna 2009 33,1 ja vuonna 2010 31,5 prosenttia) täytti juuri ja juuri sille hallituksen esitystä valmistelleen rikosprosessin tarkistamistyöryhmän esittämän arvion, mikä oli 30–40 prosenttia kaikista rikosasioista (OM 2003:11, 51).

Koska Keski-Suomen käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosten kokonaiskäsittelyaika teosta tuomion antamiseen oli normaalikäsitteilyä nopeampi, tulisi tulevaisuudessa panostaa erityisesti poliisien ja myös syyttäjien koulutukseen, jotta kirjallisessa menettelyssä käsiteltyjen rikosasioi-

den kokonaismäärä saataisiin nousemaan. Näin voitaisiin saavuttaa lisää kustannussäästöjä.

LÄHTEET

De Godzinsky, V-M. 2010. Kirjallinen menettely rikosasioissa. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedoksiantoja 102. Helsinki: Hakapaino.

HE 271/2004. Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain, oikeudenkäymiskaaren ja eräiden muiden lakien rikosasioiden käsittelyä käräjäoikeudessa koskevien säännösten muuttamisesta. Viitattu 1.12.2011. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), hallituksen esitykset.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uud. p. Helsinki: Tammi.

Jokela, A. 2008. Rikosprosessi. 4. uud. p. Helsinki: Talentum.

Kairesalo, M. 2009. Kirjallinen menettely rikosasioissa, case: Helsingin käräjäoikeus. Opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu, oikeudellinen asiantuntijuus.

Keski-Suomen käräjäoikeus. Päivitetty 20.1.2012. Viitattu 1.2.2012. [Http://www.oikeus.fi](http://www.oikeus.fi), Keski-Suomi.

Käpylä, M. 2009. Kirjallinen menettely rikosasioissa. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu, liiketoiminta Huittinen, liiketalouden koulutusohjelma, yritys juridiikan suuntautumisvaihtoehto.

L 11.7.1997/689. Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa. Viitattu 1.12.2011. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

L 28.6.1993/581. Käräjäoikeuslaki. Viitattu 2.12.2011. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

Lamberg, M. 2006. Rikosprosessin uudistus – toimivuutta vai toiveajattelua Turun käräjäoikeudessa. Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu, bioalat ja liiketalous, liiketalouden koulutusohjelma.

OK 1.1.1734/4. Oikeudenkäymiskaari. Viitattu 1.12.2011. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

Poliisihallitus 16.9.2011. Ohje nro 2020/2011.

Rikosprosessin tarkistaminen. 2003. Helsinki: Oikeusministeriö. Oikeusministeriön työryhmämietintö 2003:11.

Rättilä, M. 2008. Rikosasioiden kirjallisen menettelyn käyttöönotto Oulun käräjäoikeudessa. Opinnäytetyö. Kajaanin ammattikorkeakoulu, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, liiketalouden koulutusohjelma.

Sovasto, L. 2009. Rikosasioiden kirjallinen menettely Heinolassa; poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen näkökulmat. Opinnäytetyö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, liiketalous/julkishallinto ja juridiikka.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut (verkkajulkaisu). 2010. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 15.12.2011.
[Http://www.stat.fi/til/koikrr/2010/koikrr_2010_2011-06-16_laa_001_fi.html](http://www.stat.fi/til/koikrr/2010/koikrr_2010_2011-06-16_laa_001_fi.html).

LIITTEET

Liite 1. Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan koko maassa vuosina 2009 ja 2010 (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan 2009 koko maa

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2 - 5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6 - 11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Alka tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
Kokoonpanot yhteensä	66 518	37 961	22 188	4 319	2 050	3,0	9,1
Yhden tuomarin kokoonpano	39 285	19 403	15 041	3 207	1 634	3,4	10,9
Kolmen tuomarin kokoonpano	0	0	0	0	0	0	0
Lautamieskokoonpano	6 255	2 014	2 973	901	367	4,5	15,1
Soittiasiamiehen kokoonpano	329	187	109	22	11	3,1	7,7
Muu kokoonpano	73	32	16	16	9	5,8	52,2
Kirjallinen menettely	20 576	16 325	4 049	173	29	1,7	4,8

Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan 2010 koko maa

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2 - 5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6 - 11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Alka tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
Kokoonpanot yhteensä	64 509	35 265	22 624	4 393	2 227	3,1	9,7
Yhden tuomarin kokoonpano	39 981	19 254	15 472	3 445	1 810	3,6	11,6
Kolmen tuomarin kokoonpano	35	5	8	13	9	9,2	35,9
Lautamieskokoonpano	4 979	1 673	2 228	732	346	4,7	16,0
Soittiasiamiehen kokoonpano	322	186	110	19	7	2,7	7,6
Muu kokoonpano	56	18	11	18	9	6,9	35,2
Kirjallinen menettely	19 136	14 129	4 795	166	46	1,8	5,1

Liite 2. Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan vuosina 2009 ja 2010 (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan 2009

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2 - 5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6 - 11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Aika tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
Kokoonpanot yhteensä	3 462	2 038	1 183	170	71	2,7	8,5
Yhden tuomarin kokoonpano	2 038	1 017	825	130	66	3,3	10,5
Kolmen tuomarin kokoonpano	0	0	0	0	0	0	0
Lautamieskokoonpano	321	138	147	31	5	3,0	12,5
Sotilasain kokoonpano	22	17	5	0	0	1,5	5,1
Muu kokoonpano	0	0	0	0	0	0	0
Kirjallinen menettely	1 081	866	206	9	0	1,7	4,6

Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan 2010

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2 - 5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6 - 11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Aika tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
Kokoonpanot yhteensä	3 179	1 790	1 125	193	71	2,7	9,0
Yhden tuomarin kokoonpano	1 911	998	686	164	63	3,1	10,9
Kolmen tuomarin kokoonpano	0	0	0	0	0	0	0
Lautamieskokoonpano	246	96	117	26	7	3,6	13,8
Sotilasain kokoonpano	20	20	0	0	0	1,2	2,9
Muu kokoonpano	0	0	0	0	0	0	0
Kirjallinen menettely	1 002	676	322	3	1	1,9	5,4

Liite 3. Rikosasioden käsittelyajat rikosnimikkeittäin tekoajasta syyttäjälle saapumiseen Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2009 (kirjallinen menettely) (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioden ratkaisut.)

Rikosasioden käsittelyajat rikosnimikkeittäin tekoajasta syyttäjälle saapumiseen Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella 2009

	Raikastru asiat yhteensä	Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. alle 2 kk	Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. 2 - 5 kk	Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. 6 - 11 kk	Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. yli vuosi	Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. keskimäärin, kk
KAIKKI RIKOSOIKEUDELLISET ASIAT	1081	813	186	45	37	2,0
VARSINAISET RIKOSASIA	1080	812	186	45	37	2,0
RIKOSLAKIA VASTAAN TEHDYT RIKOKSET	1076	809	185	45	37	2,0
Varkaus	30	18	9	1	2	3,2
Näpistys	33	18	11	3	1	3,1
Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	3	1	2	0	0	2,0
Vahingonteko, lievä vahingonteko	37	12	15	7	3	4,7
Kavallus, lievä kavallus	5	0	2	3	0	6,5
Petos, lievä petos	51	8	14	12	17	10,8
Maksuvälinepetos, lievä maksuvälinepetos, maksuvälinepetoksen valmistelu	1	2	2	3	1	6,9
Veropetos, lievä veropetos	8	0	2	1	0	11,3
Vääritys, lievä vääritys, väärityksineistön hallussapito	5	1	2	1	1	4,2
Muut omaisuusrikokset	2	2	0	0	0	1,5
Pahoinpitely	63	30	24	7	2	3,1
Vammanauttamus, törkeä vammanauttamus	2	1	1	0	0	2,4
Muut henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	2	0	2	0	0	2,9
Haitanteko virkamiehelle	1	0	1	1	0	2,7
Muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	12	8	3	0	1	2,5
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tielikenteessä	9	1	4	3	1	6,0
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	119	111	7	1	0	0,9
Ratti-uupumus	276	249	23	1	3	0,8
Törkeä ratti-uupumus	318	284	32	0	2	1,0
Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus	15	8	7	0	0	1,7
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	1	1	0	0	0	0,4
Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	20	11	8	0	0	2,3
Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaaminen	2	2	0	0	0	0,3
Rikokset rikoslain 41, 44 ja 34a lukua vastaan	24	19	4	0	1	1,8
Huumausainrikos	24	14	8	1	1	2,1
Huumausainneen käyttörikos	4	4	0	0	0	1,1
Alkoholirikos	1	1	0	0	1	22,8
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	8	4	4	0	0	2,0
Liikennerikkomus, tieliikenteen sosiaaliturvatoimien rikkominen, ajoneuvorikkomus	2	1	1	0	0	2,3
Rikokset muita lakeja ja asetuksia vastaan	2	2	0	0	0	0,3
Yhdyskuntapalvelun muutto	1	1	0	0	0	0,6

Liite 4. Rikosasioden käsittelyajat rikosnimikkeittäin tekoajasta syyttäjälle saapumiseen Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2010 (kirjallinen menettely) (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioden ratkaisut.)

Rikosasioden käsittelyajat rikosnimikkeittäin tekoajasta syyttäjälle saapumiseen Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella 2010

	Ratkaisuun asti yhteensä		Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. alle 2 kk.		Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. 2 - 5 kk.		Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. 6 - 11 kk.		Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. yli vuosi		Aika tekopäivästä syyttäjälle saap. keskimäärin, kk.	
KAIKKI RIKOSOIKEUDELLISET ASIAT	1002	738	170	42	52	2,4						
VARSINAISET RIKOSASIAT	1002	738	170	42	52	2,4						
RIKOSLAKIA VASTAAN TEHDYT RIKOKSET	995	734	168	41	52	2,4						
Varkaus	15	9	3	3	0	2,4						
Näpistys	37	18	14	3	2	3,0						
Mootorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä mootorikulkuneuvon käyttövarkaus	6	4	1	1	0	2,5						
Vahingonteko, lievä vahingonteko	43	6	18	11	8	7,0						
Kavallus, lievä kavallus	3	0	1	0	2	11,5						
Petos, lievä petos	61	12	18	10	21	11,2						
Maksuvälinepetos, lievä maksuvälinepetos, maksuvälinepetoksen valmistelu	5	0	2	1	2	9,6						
Väärennys, lievä väärennys, väärennysaineiston hallussapito	8	2	3	1	2	6,0						
Pahoinpitely	68	36	22	4	6	3,6						
Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus	2	0	1	0	1	7,8						
Perätön lausuma viranomaismenettelyssä	1	0	1	0	0	3,2						
Muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	6	1	5	0	0	3,7						
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	8	7	1	1	0	1,4						
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	90	77	12	0	1	1,0						
Rattijuopumus	234	221	10	2	1	0,8						
Törkeä rattijuopumus	318	282	32	2	2	1,1						
Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus	14	8	6	0	0	1,8						
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	2	1	0	0	1	0,9						
Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	6	2	2	1	1	5,4						
Rikokset rikoslain 41, 44 ja 34a lukua vastaan	15	11	3	0	1	2,6						
Sotilasrikokset	1	0	1	0	0	2,2						
Ympäristörikokset	1	0	1	0	0	2,1						
Huumausainerikos	30	21	6	2	1	2,1						
Huumausaineen käyttörikos	4	3	1	0	0	0,7						
Alkoholirikos	5	2	3	0	0	2,8						
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	12	11	1	0	0	1,0						
Liikennerikkomus, tieliikenteen sostaalilainsäädännön rikkominen, ajoneuvonrikkomus	2	2	0	0	0	1,1						
Rikokset muita lakeja ja asetuksia vastaan	5	2	2	1	0	3,3						

Liite 5. Rikossasioiden käsittelyajat syyttäjällä rikosnimikkeittäin Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2009 (kirjallinen menettely) (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikossasioiden ratkaisut.)

Rikossasioiden käsittelyajat syyttäjällä rikosnimikkeittäin Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella 2009

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika syyttäjällä alle 2 kk	Käsittelyaika syyttäjällä 2 - 5 kk	Käsittelyaika syyttäjällä 6 - 11 kk	Käsittelyaika syyttäjällä yli vuosi	Käsittelyaika syyttäjällä keskimäärin, kk
	1081	959	96	22	4	0,9
KAIKKI RIKOSSIOKEUDELLISET ASIAT	1080	958	96	22	4	0,9
VARSINAISET RIKOSSIAT	1076	955	95	22	4	0,9
RIKOSLAKIA VASTAAN TEHDYT RIKOKSET	30	24	5	1	0	1,3
Varkaus	33	32	1	0	0	0,6
Näpistys	3	2	1	0	0	1,4
Mootorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä mootorikulkuneuvon käyttövarkaus	37	28	6	3	0	1,7
Vahingonteko, lievä vahingonteko	5	3	2	0	0	1,9
Kavallus, lievä kavallus	51	33	10	6	2	3,0
Petos, lievä petos	8	5	1	2	0	2,7
Maksuvälinepetos, lievä maksuvälinepetos, maksuvälinepetoksen valmistelu	1	1	0	0	0	0,1
Veropetos, lievä veropetos	5	2	2	0	1	4,4
Väärennys, lievä väärennys, väärennysaineiston hallussapito	2	0	2	0	0	4,3
Muut omaisuusrikokset	63	44	16	3	0	1,8
Pahoitpely	2	0	1	1	0	6,8
Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus	2	2	0	0	0	0,3
Muut henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	1	1	0	0	0	0,5
Haitanteko virkamiehelle	12	11	1	0	0	0,7
Muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	9	8	0	1	0	1,8
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	119	116	3	0	0	0,4
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	276	264	11	0	1	0,5
Rattijuopumus	318	298	20	0	0	0,6
Törkeä rattijuopumus	15	12	3	0	0	0,9
Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus	1	1	0	0	0	0,5
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	20	19	1	0	0	0,6
Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	2	2	0	0	0	0,4
Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaaminen	24	19	3	2	0	1,4
Rikokset rikoslain 41, 44 ja 34a lukua vastaan	24	19	4	1	0	1,4
Huumausainerikos	4	3	1	0	0	0,8
Huumausaineen käyttörikos	1	0	0	1	0	7,9
Alkoholirikos	8	6	1	1	0	2,2
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	2	1	1	0	0	1,8
Liikennerikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikominen, ajoneuvorikkomus	2	2	0	0	0	0,2
Rikokset muita lakeja ja asetuksia vastaan	2	2	0	0	0	0,2
Yhdyskuntapalvelun muunto	1	1	0	0	0	0,2

Liite 6. Rikosasioden käsittelyajat syyttäjällä rikosnimikkeittäin Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella vuonna 2010 (kirjallinen menettely) (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioden ratkaisut.)

Rikosasioden käsittelyajat syyttäjällä rikosnimikkeittäin Keski-Suomen käräjäoikeuden alueella 2010

	Rakastut asiat yhneensä	Käsittelyaika syyttäjällä alle 2 kk	Käsittelyaika syyttäjällä 2 - 5 kk	Käsittelyaika syyttäjällä 6 - 11 kk	Käsittelyaika syyttäjällä yli vuosi	Käsittelyaika syyttäjällä keskimäärin, kk
	1002	828	120	54	0	1,3
KAIKKI RIKOSAIKUEDELLISET ASIAT						
VARSINAISET RIKOSASIA	1002	828	120	54	0	1,3
RIKOSLAKIA VASTAAN TEHDYT RIKOKSET	995	822	120	53	0	1,3
Varkaus	15	7	8	0	0	2,8
Näpistys	37	29	6	2	0	1,5
Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	6	4	2	0	0	2,1
Vahingonteko, lievä vahingonteko	43	25	10	8	0	2,6
Kavallus, lievä kavallus	3	1	1	1	0	3,9
Petos, lievä petos	61	27	23	11	0	3,1
Maksuvälinepetos, lievä maksuvälinepetos, maksuvälinepetoksen valmistelu	5	1	1	3	0	5,2
Vääritys, lievä vääritys, vääritysaineiston hallussapito	8	4	2	2	0	3,3
Pahoinpitely	68	37	22	9	0	2,7
Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus	2	2	0	0	0	0,4
Perätön lausuma viranomaismenettelyssä	1	1	0	0	0	1,6
Muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleisiä järjestystä vastaan	6	2	3	1	0	2,8
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	8	6	1	1	0	2,3
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	90	87	3	0	0	0,5
Rattijuopumus	234	229	4	1	0	0,4
Törkeä rattijuopumus	318	299	17	2	0	0,7
Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus	14	10	3	1	0	1,7
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	2	1	1	0	0	1,8
Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	6	5	1	0	0	1,2
Rikokset rikoslain 41, 44 ja 34a lukua vastaan	15	11	4	0	0	1,2
Soitlarikokset	1	1	0	0	0	0,2
Ympäristörikokset	1	1	0	0	0	0,2
Huumausainrikokset	30	17	5	8	0	7,9
Huumausainneen käyttörikos	4	4	0	0	0	3,0
Aikoholirikos	5	4	0	1	0	1,3
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	12	8	3	1	0	1,7
Liikennerikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen, ajoneuvorikkomus	2	2	0	0	0	2,3
Rikokset multa lakeja ja asetuksia vastaan	5	4	0	1	0	0,4
						2,3

Liite 7. Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin vuonna 2009 (kirjallinen menettely) (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin 2009

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2 - 5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6 - 11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Aika tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
KAIKKI RIKOSOIKEUDELLISET ASIAT	1081	866	206	9	0	1,7	4,6
VARSINAISET RIKOSASIAT	1080	866	205	9	0	1,7	4,6
RIKOSLAKIA VASTAAN TEHDYT RIKOKSET	1076	863	204	9	0	1,7	4,6
Varkaus	30	21	9	0	0	2,0	6,4
Näpistys	33	19	13	1	0	2,2	5,8
Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	3	2	1	0	0	1,8	5,2
Vahingonteko, lievä vahingonteko	37	25	12	0	0	1,9	8,3
Kavallus, lievä kavallus	5	4	1	0	0	1,8	10,2
Petos, lievä petos	51	38	13	0	0	2,0	15,6
Maksuvälinepetos, lievä maksuvälinepetos, maksuvälinepetoksen valmistelu	8	4	4	0	0	2,2	11,8
Veropetos, lievä veropetos	1	0	1	0	0	2,4	13,7
Väärennyys, lievä väärennyys, väärennyysaineiston hallussapito	5	4	1	0	0	1,4	17,0
Muut omaisuusrikokset	2	2	0	0	0	1,4	5,7
Pahoimpitely	63	40	20	3	0	2,1	6,9
Vammanuottamus, törkeä vammanuottamus	2	1	1	0	0	2,5	11,6
Muut henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	2	1	1	0	0	1,6	4,7
Haitanteko virkamiehelle	1	1	0	0	0	1,9	5,1
Muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	12	8	4	0	0	1,9	5,0
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako teillenteessä	9	7	2	0	0	1,8	9,6
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	119	107	11	1	0	1,5	2,8
Rattijuopumus	276	250	25	1	0	1,5	2,8
Törkeä rattijuopumus	318	255	62	1	0	1,6	3,1
Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus	15	12	3	0	0	1,6	4,1
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	1	1	0	0	0	1,2	2,0
Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	20	14	4	2	0	2,5	5,4
Yksityssyiden, rauhan ja kunnian loukkaaminen	2	1	1	0	0	2,7	3,3
Rikokset rikoslain 41, 44 ja 34a lukua vastaan	24	21	3	0	0	1,7	5,2
Huumausainerikos	24	16	8	0	0	1,9	5,1
Huumausaineen käyttörikos	4	4	0	0	0	1,4	3,2
Alkoholirikos	1	1	0	0	0	2,0	32,6
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	8	4	4	0	0	2,4	6,6
Liikennerikkomus, teilleenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen, ajoneuvorikkomus	2	1	1	0	0	2,6	6,6
Rikokset muita lakeja ja asetuksia vastaan	2	1	1	0	0	1,4	1,8
Työskuntapaivälin muunto	1	0	1	0	0	2,5	3,2

Liite 8. Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin vuonna 2010 (kirjallinen menettely) (Suomen virallinen tilasto (SVT): Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.)

Keski-Suomen käräjäoikeudessa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat rikosnimikkeittäin 2010

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2-5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6-11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Aika tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
KAIKKI RIKOSAIKUELLISET ASIAT	1002	676	322	3	1	1,9	5,4
VARSINAISET RIKOSASIAT	1002	676	322	3	1	1,9	5,4
RIKOSLAKIA VASTAAN TEHDYT RIKOKSET	995	670	321	3	1	1,9	5,4
Varkaus	15	9	6	0	0	1,8	6,9
Näpistys	37	21	16	0	0	2,0	6,5
Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	6	2	4	0	0	2,6	7,1
Vahingonteko, lievä vahingonteko	43	17	25	1	0	2,6	12,1
Kavallus, lievä kavallus	3	1	2	0	0	2,1	17,4
Petos, lievä petos	61	34	27	0	0	2,0	16,1
Maksuvälitteinen petos, lievä maksuvälitteinen petos, maksuvälitteisen valmistelu	5	3	2	0	0	1,8	16,6
Väärennyys, lievä väärennyys, väärennyksien hallussapito	8	4	3	1	0	2,4	11,6
Pahoinpitely	68	43	23	1	1	2,5	8,6
Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus	2	1	1	0	0	2,0	10,2
Peräton lausuma viranomaismenettelyssä	1	1	0	0	0	1,7	6,8
Muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleisiä järjestystä vastaan	6	3	3	0	0	2,6	9
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	8	5	3	0	0	2,1	5,7
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	90	70	20	0	0	1,5	3
Reittijuoppumus	234	179	55	0	0	1,6	2,7
Törkeä rattijuoppumus	318	232	86	0	0	1,8	3,5
Vesi-, ilma- tai linnallikennejuoppumus	14	4	10	0	0	2,4	5,8
Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle	2	1	1	0	0	2,0	3,9
Kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta	6	3	3	0	0	2,4	9
Rikokset rikoslain 41, 44 ja 34a lukua vastaan	15	8	7	0	0	2,5	6,1
Soittari rikokset	1	1	0	0	0	1,2	3,6
Ympäristörikokset	1	1	0	0	0	1,2	11,2
Huumauserikokset	30	16	14	0	0	1,9	7
Huumauserikosten käyttörikos	4	3	1	0	0	1,7	3,7
Alkoholirikos	5	3	2	0	0	1,9	6,3
Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	12	6	6	0	0	2,1	5,3
Liikennekkomus, tieliikenteen sosiaaliansäädännön rikominen, ajoneuvonkkomus	2	2	0	0	0	1,7	3,1
Rikokset muita lakeja ja asetuksia vastaan	5	4	1	0	0	1,7	7,2